

SE MERE PÅ WWW.25FANTASTISKE.DK

Det var det danske ingeniørfirma F.L.Smidth & Co der i fællesskab med Hans Holm, en lokal klædehandler, stiftede aktieselskabet Aalborg Portland A/S i 1889. Det var et perfekt match. F.L.Smidths ekspertise var at levere nøglefærdige cementfabrikker inkl. maskinpark. Aalborgs undergrund var proppet med kridt og ler og her ved den gamle herregård Rørdal nær Limfjorden var der gode transportmuligheder for en cementfabrik. F.L.Smidth fik på denne måde et udstillingsvindue og forsøgscenter for en ny teknologi, der snart gjorde det københavnske ingeniørfirma og den nordjyske cementfabrik førende på verdensplan.

FOLD HER

16 // AALBORG PORTLAND

AALBORG PORTLAND
RØRDALSVEJ 44,
9100 AALBORG

WWW.AALBORGPORTLAND.DK

FOLD HER

FABRIKSLANDSKABET

Siden etableringen af cementfabrikken i 1889 er den blevet udvidet mange gange. Arkitekter og ingeniører bag det ældste byggeri kendes ikke. Mange af de nyeste bygninger er imidlertid tegnet af Jacob Blegvads tegnestue. Hans bygninger er kendetegnet ved lodrette 'striber' i cement på facaderne. I dag er anlægget et teknisk avanceret produktionsområde, der i tidens løb har sprængt sine oprindelige rammer. Det er de fritstående rotéovne, siloer og skorstene samt det kilometer lange transportbånd, der dominerer det enorme område. Fordi virksomheden stadig er aktiv kan man ikke besøge fabrikken uden videre. Et besøg skal arrangeres forud. Men man kan også se meget af området udefra.

01 KRIDTGRAV

Fra Nordjyske Motorvej, lige inden broen over Limfjorden til Nørresundby, kan man ikke undgå at bemærke det enorme råstofsområde, hvor Aalborg Portland har gravet efter kridt siden 1889. Kridtgraven fylder idag et areal på over 400ha. Kridtet udvindes fra bruddet og transporteres til slemmebassinene, som er store kar med roterende stålharver, via et kilometerlangt transportbånd, der går overalt på området.

02 SLEMMEBASSINER

De store åbne slemmebassiner indeholder en flydende blanding af kridt og sand kaldet 'slammen'. De er placeret rundt omkring i området, hvor roterovnenes øvre ende er, så slammen skal pumpes kortest mulig vej. Der er også et ældre slemmesystem bestående af en række siloer med et mølteri til formaling af slammen placeret i et hus på toppen. Anlægget er fra 1923, og anvendes stadig.

03 ROTEROVNE

Fabriksområdets centrum er de op til 180m lange rotéovne. Fra slemmebassiner udenfor forsynes ovnene med en flydende blanding af kridt og sand for at blive brændt til cementklinker. Rotéovnene har skorsten i den øvre ende og den nedre del er overdækket af ovnhuse, hvor fyringen foregår.

04 OVNHUSE

Ovnhusene er etableret i takt med indsætningen af nye ovne gennem 1900-tallet, og består af forskellige konstruktionstyper, hovedsageligt over jernbetonskeletter. Ovnhuset fra 1908 er imidlertid i gule mursten og har en karakteristisk rundet tagkonstruktion. Det blev bygget til at rumme 6 roterovne. I dag står der 2 nyere ovne herinde. Ved siden af hallen ligger fabrikkenes ældste, stadig fungerende ovn. Den blev konstrueret i 1934 og var med sine 152m verdens længste.

05 RØRMØLLER

Bag ovnhusene står en række cementmøller, hvor de brændte cementklinker finmales til cement. Rørmøllen, som denne type cementmølle kaldes, er en af F.L. Smidths helt store salgssuccer globalt efter et dansk patent fra 1892.

06 KRAFTCENTRAL OG KEDELHUS

Længere ud mod Limfjorden findes fabrikken kraftcentral og kedelhus, som er opført omkring 1900. Kraftcentralen rummer i dag fabrikken eget museum.

07 PAKKERI OG SILOER

Længst ud mod Limfjorden er et sækkepakkeri, en række store cementsiloer og lagerfaciliteter placeret. En række af bygningerne yderst ved fjorden er tegnet af Jacob Blegvads tegnestue.

AALBORG PORTLAND CEMENT

Portland cement er en blanding af kalksten og ler, som englænderen Joseph Aspdin tog patent på i 1824. Det har navn efter en meget anvendt engelsk sandstensart – 'Portland' og cement kommer fra det latinske 'cæmentum', der betyder hugget sten. Portland Cement er til dags dato den mest anvendte type cement i verden.